

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

2ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 07 Ιανουαρίου 2022 με την εξής σύνθεση: Αικατερίνη Ζερβού, Πρόεδρος και Εισηγήτρια, Χρήστος Σώκος και Βικτωρία Πισμίρη, Μέλη.

Για να εξετάσει **α.** την από 01.12.2021 με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 2234/02.12.2021 Προδικαστική Προσφυγή του ..., (εφεξής «ο πρώτος προσφεύγων»), κατοίκου ..., οδός ... αρ. ... και **β.** την από 30.11.2021 με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 2275/09.12.2021 Προδικαστική Προσφυγή του ..., κατοίκου ... (εφεξής «ο δεύτερος προσφεύγων»)

κατά του «ΔΗΜΟΥ ...», που εδρεύει στο, όπως εκπροσωπείται νόμιμα, (εφεξής «η αναθέτουσα αρχή»).

την από 9/12/2021 Παρέμβαση του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στ.. ..., θέση, όπως νομίμως εκπροσωπείται καθώς και

την από 11/12/2021 Παρέμβαση του ..., που εδρεύει στ... ..

Με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή της η πρώτη προσφεύγουσα επιδιώκει να θεωρηθεί ο όρος της υπ' αριθμ. ... διακήρυξης του Δήμου ..., σύμφωνα με τον οποίο απαιτείται για τη συμμετοχή στον εν λόγω διαγωνισμό η χρήση συνθετικών στο λιπαντικό, ως εσφαλμένος, μη σύννομος και μη γεγραμμένος και να ακυρωθούν ως προς την προμήθεια λιπαντικών 1) Το υπ' αριθμ. 2 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης της επιτροπής διαγωνισμού προμηθειών για το διαγωνισμό με τίτλο «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2022/2023», 2) Το υπ' αριθμ. 103/2021 απόσπασμα της 23^{ης} συνεδρίασης/15-11-2021 της οικονομικής επιτροπής του Δήμου ..., 3) Το υπ' αριθμ. 104/2021 απόσπασμα του πρακτικού της αριθμ. 23^{ης} συνεδρίασης της οικονομικής επιτροπής του Δήμου

Αριθμός Απόφασης: 68,69/ 2022

... της 15-11-2021, άλλως επικουρικά να ακυρωθεί στο σύνολο της η με αριθμό ... διακήρυξη του Δήμου ...

Με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή της η δεύτερη προσφεύγουσα επιδιώκει α. να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη υπ' αριθ. 103/2021 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..., κατά της οποίας προσφεύγει και αιτείται την ακύρωσή της για την αποδοχή της προσφοράς του ... και να μην επιτραπεί η συνέχιση της συμμετοχής του στο επόμενο στάδιο του παρόντος διαγωνισμού, για τους λόγους που αναφέρει αναλυτικά στην προσφυγή του, β. να αποκλειστεί η προσφορά του οικονομικού φορέα ... για τα τμήματα: ΤΜΗΜΑ 1: ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ, ΤΜΗΜΑ 2: ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑ 3: BENZINΗ ΑΜΟΛΥΒΔΗ από τις περαιτέρω διαδικασίες του διαγωνισμού που προκήρυξε ο Δήμος ... για τους αναφερόμενους αληθείς νόμιμους, βάσιμους και επί ποινή αποκλεισμού λόγους, γ. να οριστεί προσωρινός ανάδοχος για τα τμήματα ΤΜΗΜΑ 1: ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ, ΤΜΗΜΑ 2: ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑ 3: BENZINΗ ΑΜΟΛΥΒΔΗ, καθώς είναι δεύτερος κατά σειρά κατάταξης μειοδοσίας και πλέον ο μοναδικός συμμετέχων που πληροί νομίμως όλους τους όρους συμμετοχής του διαγωνισμού, έχοντας υποβάλει προσφορά με πλήρη φάκελο όλων των δικαιολογητικών και σύμφωνη με όλους τους όρους της διακήρυξης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της πρώτης προδικαστικής προσφυγής, έχει καταβληθεί παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 600,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία του τμήματος της σύμβασης σχετικά με το οποίο ασκείται η προσφυγή, ήτοι της ομάδας

Αριθμός Απόφασης: 68,69/ 2022

«Προμήθεια Λιπαντικών Οχημάτων» ετών 2022 και 2023, συνολικού ποσού 50.000,00 € χωρίς ΦΠΑ.

2. Επειδή, για την άσκηση της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής, έχει καταβληθεί παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 2.581,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία των τμημάτων της σύμβασης σχετικά με τα οποία ασκείται η προσφυγή, ήτοι των τμημάτων 1,2 και 3 «Πετρέλαιο Κίνησης», «Πετρέλαιο Θέρμανσης» και «Βενζίνη Αμόλυβδη» ετών 2022 και 2023.

3. Επειδή, υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης και για την απόρριψη της πρώτης προδικαστικής προσφυγής παρεμβαίνει η εταιρεία με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...»,

4. Επειδή, υπέρ του κύρους της προσβαλλόμενης πράξης και για την απόρριψη της δεύτερης προδικαστικής προσφυγής παρεμβαίνει ο ..., που εδρεύει στα ...,

5. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης του και του χρόνου αποστολής δημοσίευσής του εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 και στη δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π. και συνεπώς παραδεκτώς κατά τούτο ασκείται η εν λόγω προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.

6. Επειδή με την υπ' αριθμ. Πρωτ. ... Διακήρυξη ο Δήμος ... προκήρυξε ανοικτό δημόσιο ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων για την επιλογή αναδόχου για την Προμήθεια Υγρών καυσίμων και Λιπαντικών έτους 2022 και 2023 εκτιμώμενης αξίας 556.451,60 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. , με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει τιμής.

Αριθμός Απόφασης: 68,69/ 2022

7. Επειδή, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 361 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ. α'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αναρτήθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 23/11/2021, οπότε και έλαβαν γνώση αυτής οι συμμετέχοντες, η δε εξεταζόμενη προσφυγή ασκήθηκε την 01/12/2021.

8. Επειδή, το έννομο συμφέρον της πρώτης προσφεύγουσας στοιχειοθετείται στο γεγονός ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την τεχνική προσφορά της και προχώρησε στο επόμενο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας χωρίς τη συμμετοχή της.

9. Επειδή, το έννομο συμφέρον της δεύτερης προσφεύγουσας στοιχειοθετείται στο γεγονός ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την οικονομική προσφορά της και προχώρησε στο επόμενο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας χωρίς τη συμμετοχή της.

10. Επειδή το άρθρο 362 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού. Σε περίπτωση που η διαγωνιστική διαδικασία δεν διενεργείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται στην ΑΕΠΠ. Η προδικαστική προσφυγή περιέχει τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά της».

11. Επειδή το άρθρο 8 παρ. 4 του Π.Δ. 39/2017 ορίζει ότι : « 4. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), η οποία πιστοποιείται από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης και Υποστήριξης του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ή σε περίπτωση που η διαγωνιστική διαδικασία δεν διενεργείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στην ΑΕΠΠ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email). Ως ημερομηνία υποβολής της προσφυγής θεωρείται η ημερομηνία παραλαβής της από την ΑΕΠΠ μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την παραλαβή της προσφυγής, η

Αριθμός Απόφασης: 68,69/ 2022

ΑΕΠΠ ειδοποιεί ηλεκτρονικά τον προσφεύγοντα για την παραλαβή της προσφυγής και τον αριθμό πρωτοκόλλου αυτής.».

12. Επειδή στο αρ. 22 του Ν. 4412/2016 «Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες» (άρθρο 22 παράγραφοι 1- 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) ορίζεται ότι: «1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 36, όλες οι επικοινωνίες, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, των άρθρων 36 και 37 και του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α'. Τα εργαλεία και οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για τις επικοινωνίες μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, δεν δημιουργούν διακρίσεις, είναι γενικώς προσιτά και διαλειτουργικά με τις γενικά χρησιμοποιούμενες ΤΠΕ, και δεν περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο, οι αναθέτουσες αρχές δεν υποχρεούνται να απαιτούν τη χρήση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. κατά τη διαδικασία υποβολής στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν λόγω του ειδικού χαρακτήρα της σύμβασης, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας θα απαιτούσε συγκεκριμένα εργαλεία, συσκευές ή μορφότυπους αρχείων που δεν διατίθενται γενικά ή δεν υποστηρίζονται από γενικά διαθέσιμες εφαρμογές, β) όταν οι εφαρμογές που υποστηρίζουν μορφότυπους αρχείων κατάλληλους για την περιγραφή των προσφορών, χρησιμοποιούν μορφότυπους αρχείων που δεν μπορούν να υποστούν επεξεργασία από οποιαδήποτε άλλη ανοιχτή ή γενικά διαθέσιμη εφαρμογή ή υπόκεινται σε Αριθμός απόφασης: 1386/2020 6 σχήμα αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης και δεν μπορούν να διατεθούν για μεταφόρτωση ή εξ αποστάσεως χρήση από την αναθέτουσα αρχή, γ) όταν η χρήση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. θα απαιτούσε ειδικό εξοπλισμό γραφείου, ο οποίος δεν διατίθεται γενικά στις αναθέτουσες αρχές, δ) όταν τα έγγραφα της σύμβασης απαιτούν την υποβολή υλικών ή υπό κλίμακα προπλάσμάτων τα οποία δεν είναι δυνατόν να διαβιβασθούν μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Όσον αφορά τις επικοινωνίες για τις οποίες δεν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο, η επικοινωνία γίνεται με το

ταχυδρομείο ή με άλλο κατάλληλο μέσο ή με συνδυασμό ταχυδρομικών ή άλλων καταλλήλων μέσων και ηλεκτρονικών μέσων [.....]»

13. Επειδή, με τον Κανονισμό 910/2014 ορίζεται στο άρθρο 25 ότι : «2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασιζόμενη σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται ως τέτοια σε όλα τα άλλα κράτη μέλη», στο άρθρο 26 ότι : «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων» και στο άρθρο 27 ότι : «1..... 2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5».

14. Επειδή με τον με τον Κανονισμό 910/2014 καθορίζονται οι απαιτήσεις ασφάλειας για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και το πλαίσιο εποπτείας των παρόχων τους. Κατά τα οριζόμενα στον ως άνω Κανονισμό, η ψηφιακή υπογραφή εκδίδεται από εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης, οι οποίοι με τη χορήγησή της εγγυώνται για τα στοιχεία του κατόχου της και επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής. Με τη χρήση της προηγμένης ψηφιακής υπογραφής σκοπός είναι να επιτυγχάνεται η ταυτοποίηση του υπογράφοντος, δηλαδή η σύνδεση της ηλεκτρονικής συναλλαγής με το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει, η εγγύηση της γνησιότητας των ψηφιακών δεδομένων και η δέσμευση του υπογράφοντος ως προς την ηλεκτρονική συναλλαγή, δηλαδή ο υπογράφων να μη μπορεί να

αρνηθεί την συμβολή του στην εν λόγω συναλλαγή. Επιπλέον, η απρόσκοπτη λειτουργία του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. βασίζεται στη δυνατότητα επαλήθευσης του ακριβούς χρόνου παροχής των υπηρεσιών του συστήματος προς το χρήστη αυτού, όπως με την εξακρίβωση του χρόνου υποβολής της προσφοράς κάθε συμμετέχοντος οικονομικού φορέα στο σύστημα.

15. Επειδή κατά το άρθρο 2 του Ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση» νοούνται ως: 8. Δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής: μοναδικά δεδομένα που χρησιμοποιούνται από τον υπογράφοντα για τη δημιουργία ηλεκτρονικής υπογραφής. 14. Διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής: διατεταγμένο υλικό ή λογισμικό που χρησιμοποιείται για τη δημιουργία ηλεκτρονικής υπογραφής. 17. Εγκεκριμένη διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής: διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής που πληροί τις απαιτήσεις του Παραρτήματος II του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014. 20. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή: προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που δημιουργείται από εγκεκριμένη διάταξη δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής και η οποία βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό ηλεκτρονικής υπογραφής. 24. Εγκεκριμένο πιστοποιητικό ηλεκτρονικής υπογραφής: πιστοποιητικό ηλεκτρονικών υπογραφών που εκδίδεται από εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών εμπιστοσύνης και πληροί τις οριζόμενες στο Παράρτημα I του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 απαιτήσεις. 27. Επικύρωση ηλεκτρονικής υπογραφής ή σφραγίδας: η διαδικασία ελέγχου και επιβεβαίωσης ότι μια ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα είναι έγκυρη. 35. Ηλεκτρονική υπογραφή: δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με άλλα δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον υπογράφοντα για να υπογράψει. 49. Προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή: ηλεκτρονική υπογραφή που πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα, γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτή, κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων. 46. Πιστοποιητικό ηλεκτρονικής

Αριθμός Απόφασης: 68,69/ 2022

υπογραφής: ηλεκτρονική βεβαίωση που συνδέει τα δεδομένα επικύρωσης ηλεκτρονικής υπογραφής με φυσικό πρόσωπο και επιβεβαιώνει τουλάχιστον το όνομα ή το ψευδώνυμο του εν λόγω προσώπου. 59. Χρονοσήμανση: αλληλουχία χαρακτήρων ή στοιχεία που δηλώνουν με ασφάλεια την ημερομηνία και ώρα που έχει λάβει χώρα μία πράξη ή ενέργεια.

16.Επειδή έχει κριθεί (βλ. Ελ. Συν 1739/2016 Μείζων Σύνοψη) ότι: α) ως «ηλεκτρονική υπογραφή» νοείται ένα σύνολο δεδομένων σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας, ενώ ως «ψηφιακή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή» νοείται εκείνη που συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα και είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του, έχει δημιουργηθεί με μέσα που ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται, με τρόπο ώστε να μπορεί να εντοπισθεί επακόλουθη αλλοίωση των δεδομένων, β) για τη δημιουργία ψηφιακής υπογραφής απαιτείται ο υπογράφων να κατέχει διατεταγμένο υλικό ή λογισμικό που χρησιμοποιείται για την εφαρμογή των «δεδομένων δημιουργίας της υπογραφής», για την επαλήθευση των οποίων απαιτείται η χρήση των «δεδομένων επαλήθευσης υπογραφής» (κώδικες ή δημόσια κρυπτογραφικά κλειδιά) και η έκδοση ηλεκτρονικής Βεβαίωσης, ήτοι ψηφιακού πιστοποιητικού που συνδέει μονοσήμαντα τα «δεδομένα επαλήθευσης μιας υπογραφής» (ή δημόσιο κλειδί) με ένα συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο και επιβεβαιώνει την ταυτότητα του, εξασφαλίζει τη γνησιότητα του υπογραφόμενου κατ' αυτόν τον τρόπο εγγράφου, την ακεραιότητα του, την εμπιστευτικότητα και τη μη αποποίηση της ευθύνης του υπογράφοντος, γ) η ψηφιακή υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, ήτοι ηλεκτρονική βεβαίωση που εκδίδεται από «πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης» και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής, ήτοι από διάταξη που διασφαλίζει, αφενός ότι τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής που χρησιμοποιήθηκαν είναι κατ' ουσίαν μοναδικά και απόρρητα και δεν μπορούν με εύλογη βεβαιότητα να αντληθούν από αλλού, ενώ προστατεύονται αποτελεσματικά από το νομίμως υπογράφοντα κατά της χρησιμοποίησής τους από τρίτους και αφετέρου ότι η υπογραφή

Αριθμός Απόφασης: 68,69/ 2022

προστατεύεται από πλαστογραφία με τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας, επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής, τόσο κατά το ουσιαστικό όσο και κατά το δικονομικό δίκαιο, ενώ συνιστά μέθοδο απόδειξης της γνησιότητας του ηλεκτρονικού εγγράφου. Επομένως, τα ηλεκτρονικά έγγραφα που φέρουν ασφαλή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή εξομοιώνονται, από πλευράς έννομων συνεπειών, πλήρως, με τα ιδιοχείρως υπογεγραμμένα έγγραφα και αναπτύσσουν αυξημένη αποδεικτική δύναμη και, εφόσον η γνησιότητα του περιεχομένου τους δεν αμφισβητείται, αποτελούν πλήρη απόδειξη ότι η δήλωση που περιέχουν προέρχεται από τον ψηφιακώς υπογράφοντα δ) τα πιστοποιητικά δημιουργίας ψηφιακής υπογραφής που έχουν εκδοθεί από φορέα παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης εγκατεστημένο σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους καλυπτόμενους από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ηλεκτρονική υπογραφή τομείς, συνεπάγονται τις ίδιες έννομες συνέπειες με τις αντίστοιχες υπηρεσίες πιστοποίησης, που παρέχονται από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα, τα δε προϊόντα ψηφιακής υπογραφής, τα οποία συνάδουν με την κείμενη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεπάγονται τις ίδιες έννομες συνέπειες με τα αντίστοιχα προϊόντα ψηφιακής υπογραφής, τα οποία προέρχονται από την Ελλάδα, ε) ηλεκτρονικό έγγραφο είναι το σύνολο των δεδομένων, τα οποία, αφού εγγραφούν στο μαγνητικό δίσκο ενός Η/γ, αποτυπώνονται στη συνέχεια, κατά τρόπο αναγνώσιμο από τον άνθρωπο, στην οθόνη του Η/Υ ή εκτυπώνονται στον προσαρτημένο εκτυπωτή (print - out) και αποτελούν απεικόνιση της εγγραφής που έχει καταχωρηθεί στη μαγνητική επιφάνεια του σκληρού δίσκου του Η/Υ. Συνεπώς, έγγραφα που εκδίδονται ηλεκτρονικά, με χρήση προηγμένης ηλεκτρονικής (ψηφιακής) υπογραφής που πληροί τις απαιτήσεις της Οδηγίας 99/93/ΕΚ, θεωρούνται νομίμως υπογεγραμμένα, έχουν δε την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με τα έγγραφα που φέρουν ιδιόχειρη υπογραφή και έχουν ισχύ πρωτοτύπου με την έκδοσή τους και μόνο, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε επικύρωση τους.

17. Επειδή, με το άρθρο 26 περ. γ του ν. 1599/1986 «Σχέσεις Κράτους – Πολίτη κλπ διοικητικές διατάξεις» (Φ. Α' 75) καταργήθηκε το ν.δ 105/1969 «Περί ατομικής ευθύνης του δηλούντος ή βεβαιούντος» και η παρ. 1 του

άρθρου 8 του νόμου αυτού (1599/1986) όρισε ότι: «Γεγονότα ή στοιχεία που δεν αποδεικνύονται με το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα έγγραφα του άρθρου 6, μπορεί να αποδεικνύονται ενώπιον κάθε αρχής ή υπηρεσίας του δημόσιου τομέα με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου ...». 21. Επειδή από τη σαφή γραμματική διατύπωση της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 που αναφέρεται σε υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου προκύπτει με σαφήνεια και χωρίς αμφιβολία ότι την υπεύθυνη δήλωση πρέπει να την υπογράψει ο ίδιος ο δηλών και δεν επιτρέπεται η υπογραφή της από τρίτα πρόσωπα που είναι εφοδιασμένα με ειδικό ή γενικό πληρεξούσιο. Τούτο προκύπτει, πέρα από τη σαφή γραμματική διατύπωση της διάταξης αυτής και από το σκοπό του νόμου που συνίσταται στη διευκόλυνση του διοικούμενου από τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και στην ταχύτερη διεκπεραίωση των υποθέσεων του με την ανάληψη όμως της ποινικής ευθύνης για τυχόν ανακρίβεια του περιεχομένου της δήλωσης (άρθρ. 22 παρ. 6 ν. 1599/1986).

18. Επειδή κατά τα ως άνω η ψηφιακή υπογραφή συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα και αφετέρου η προσήκουσα υπογραφή του υποβάλλοντος την προσφυγή αποτελούν ουσιώδες στοιχείο αυτής και επιβάλλεται να είναι συμπληρωμένο ώστε η δήλωση να είναι έγκυρη (ΔεΦ Αθ (Ασφ) 93/2013, ΣΤΕ 2017/2010, ΕΑ ΣΤΕ 234/2010, πρβλ. ΕΑ 736/2009, 938/2007).

19. Επειδή, για το νομικό ζήτημα της ανυπαρξίας ή πιστοποιημένης εγκυρότητας ψηφιακής υπογραφής που τίθεται από συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς σε έγγραφα της διαγωνιστικής διαδικασίας, ιδίως επί Προδικαστικών Προσφυγών-Παρεμβάσεων, υπό την ισχύ του νέου ενοποιημένου νομοθετικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, ήτοι του Ν. 4412/2016, η ΑΕΠΠ έχει κρίνει ότι απορρίπτεται ως απαράδεκτη προδικαστική προσφυγή που δε φέρει ηλεκτρονική υπογραφή (ΑΕΠΠ, 652/2018, Α481/2018, 152/2018, 182/2017, 142/2017).

20. Επειδή από το σύνολο της κείμενης νομοθεσίας καθίσταται σαφές ότι: α) η ψηφιακή υπογραφή στοχεύει στην αντικατάσταση της φυσικής υπογραφής παρέχοντας παράλληλα και τα εχέγγυα γνησιότητά της, ήτοι ταυτίζεται με την πρωτότυπη ιδιόγραφη υπογραφή, που φέρει θεώρηση γνησίου της, και β) συνιστά ουσιώδη τύπο, δεδομένης της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής

Αριθμός Απόφασης: 68,69/ 2022

διαδικασίας υποβολής της προσφυγής, η παράλειψη του οποίου δεν δύναται να θεραπευθεί.

21. Επειδή, το τυποποιημένο έντυπο της προσφυγής (παρ. 13) περιέχει, μεταξύ άλλων, υπεύθυνη δήλωση με το κάτωθι λεκτικό *«Δηλώνω υπεύθυνα ότι όλα τα στοιχεία και όλες οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα Προσφυγή καθώς και όλα τα επισυνημμένα έγγραφα είναι αληθή και ορθά»*.

22. Επειδή ψηφιοποίηση ονομάζεται η διαδικασία μετατροπής στοιχείων όπως έγγραφου, κείμενου, εικόνας, αντικείμενου ή σήματος από αναλογική σε ψηφιακή μορφή για την εισαγωγή τους στον υπολογιστή, ώστε να μπορέσουν να αποθηκευτούν και να γίνουν αντικείμενο επεξεργασίας από τον χρήστη. Οι δε συσκευές που χρησιμοποιούνται για την ψηφιοποίηση είναι οι ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές και οι σαρωτές (scanner).

23.Επειδή, η ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή δεν συνιστά ηλεκτρονική υπογραφή κατά τα ανωτέρω αναλυτικώς αναφερόμενα, αλλά αντίγραφο της πρωτότυπης ιδιόχειρης υπογραφής, η οποία ιδιόχειρη υπογραφή -ακόμα και πρωτότυπη – δεν αποτελεί τον προσήκοντα και νόμιμο τρόπο υπογραφής προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ.

24.Επειδή, η πρώτη προδικαστική προσφυγή, ασκήθηκε την 1η.12.2021 και φέροντας ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή του προσφεύγοντος, κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας. Επομένως, η πρώτη υπό κρίση προσφυγή δεν φέρει τη νόμιμη υπογραφή κατά τα ως άνω αναφερθέντα και ασκείται απαραδέκτως και, επί τη βάση των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτη, καθώς δεν φέρει την απαιτούμενη από το νόμο ηλεκτρονική υπογραφή.

25.Επειδή, η δεύτερη προδικαστική προσφυγή, ασκήθηκε την 30^η.12.2021 και η προσφεύγουσα, κάνοντας χρήση του τυποποιημένου εντύπου την ανήρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού με ψηφιοποιημένη ιδιόχειρη υπογραφή του προσφεύγοντος, κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας. Επομένως, και η δεύτερη υπό κρίση προσφυγή δεν φέρει τη νόμιμη υπογραφή κατά τα ως άνω αναφερθέντα και ασκείται απαραδέκτως και, επί τη βάση των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως

Αριθμός Απόφασης: 68,69/ 2022

απαράδεκτη, καθώς δεν φέρει την απαιτούμενη από το νόμο ηλεκτρονική υπογραφή.

26. Επειδή κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω δεν δύναται να λάβει χώρα η κατ' ουσίαν εξέταση των προβαλλόμενων ισχυρισμών.

27. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

28. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, αμφότερες οι κρινόμενες Προδικαστικές Προσφυγές πρέπει να απορριφθούν.

29. Επειδή, συνακόλουθα, το παράβολο που κατέθεσε η πρώτη καθώς και η δεύτερη προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (αρ. 363 του Ν. 4412/2016).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Απορρίπτει την πρώτη προδικαστική προσφυγή.
2. Απορρίπτει την δεύτερη προδικαστική προσφυγή.
3. Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου που κατέθεσαν αμφότερες οι προσφεύγουσες.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 07 Ιανουαρίου 2022 και εκδόθηκε στις 17 Ιανουαρίου 2022 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Αικατερίνη Ζερβού

Σάββας Μακρίδης